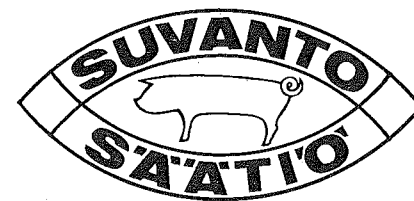

SUVANNON SEUTU

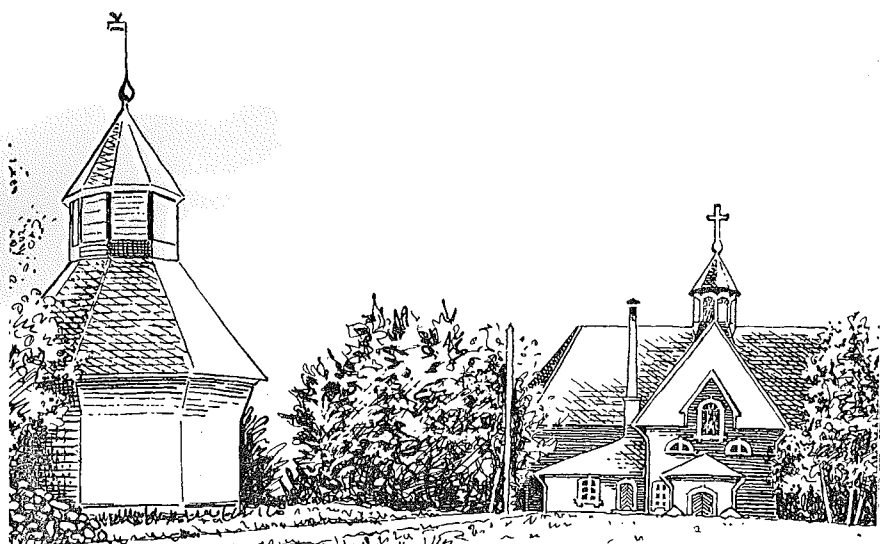
SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 2 1969
HUHTIKUU

"VARPUSET". Ester Pitkänen, Helvi Häyrynen, Anna Uosukainen, Hilma Uosukainen-Pohjonen, Hilja Uosukainen-Nuora ja Martta Ryyppö-Kajasto.

Tapulin varjossa SUURI ON RAKKAUS

Eräässä rukouskirjassa oli tällainen pyyntö: — Herra lisää meille kolminkertaista kristillistä armoa, uskoa, toivoa ja rakkautta. Paavali sanoo: — Kor. 13:13 — Niin pysyvät nyt usko, toivo ja rakkaus, nämä kolme, mutta suurin niistä on rakkaus.

Usko omistaa Jumalan lahjat. On sanottu, usko on kuin tyhjä käsi, se itsessään ei ole mitään, mutta ottaa sen minkä Jumala rikas antaja antaa. Usko syntyy ja kasvaa Jumalan sanan kautta. Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. Rm. 10:17. Jumalan seurakunta jatkuvasti rukoilee: — Herra lisää meille uskoa. Sana sanoo: — Ellette usko, ette kestä.

Toivoa tarvitsemme tämän ajan ahdistuksissa. Autuaat ovat ne jotka panevat toivonsa Herraan, he eivät häpeään joudu. Toivotomat ihmiset eivät jaksu elää. Jumalan sanasta tiedämme, että

Herraan uskovilla on parhaat päitietäkseni ensimmäinen suurempi

vät edessäpäin. Tämä tietoisuus antaa voimaa ja rohkeutta uskon kilvoituksessa.

Rakkauden kautta Jumala ohjaa ihmistä ihmiselle antamansa lahjat palveluksen työhön lähimmäisen auttamiseksi tässä ajassa. Apostoli Paavali sanoo seurakuntalaisille: — Rakasta kaikkia ihmisiä. Rakkaus ei tee lähimmäi-

selle mitään pahaa. Rakkaus on kuninkaallinen käsky Jumalan seurakunnassa. Täällä ajassa on vajavaista usko, toivo ja rakkaus. Uskon jäätyä tänne aikaan ja toivon täytyttyä, kun Herraansa uskovat ovat päässeet perille, siellä on täydellisenä RAKKAUS, suurin.

Eero Kuisma

Tapulin kukko

Sakkolan kirkon ja kellotapulin täydellinen korjaustyö alkoi keväällä 1911 ja valmistui heinäkuussa 1913. Työt urakoi kirkkojen arkkitehti Stenbäck Helsingistä, mutta työt teetti rakennusmestari Paavo Björg. Rakennusmestari Björg oli tarkkasilmäinen, tiukka ja teetti ensiluokan työtä. Työntekijöitä oli noin 30—40 miestä ja muutama nainen. Tämä oli

työ Sakkolassa, jossa maksettiin tuntipalkkaa. Palkka oli sen ajan palkkoihin verrattuna hyvä, sillä miehille maksettiin 30—60 penniä ja naisille 25 penniä tunnilta. Työt aloitettiin kuudelta aamulla ja lopetettiin kuudelta illalla, tosin tänä aikana oli kaksi tunnin pituista ruokailutaukoa, joten työpäivän pituudeksi tuli kymmenen tuntia.

Kun ajattelen niitä kirkon ja kellotapulin korjaajia, niin ei heitä

Testamentti

KUN KUOLLEEKSI KUULET JA KYLMENNEEN
MAJAN MAALLISEN SAUMOISTA RATKENNEEN —
ÄLÄ TUOMITSE TEHTYJÄ TOITA.
MINÄ LUOJANI LUONA JO TILIA TEEN,
YLI KÄYNYT KUOLEMAN VIRRRAN VEEN
— JA ITKENYT ERHEENI ÖITÄ.

OLIN HEIKKO IHMINEN VOIMILTA VAIN,
VAIKKA LEIVISKÄN SYNNYINLAHJAKSI SAIN,
UNI PETTI, KUN VALVOA PITI.
EN EHTINYT TORNEJA RAKENTAA,
JÄI KESKEN SEKIN, MI MATALAA.
— SYDÄN MULLASSA HEIKKONA ITI.

TÄMÄ MAKEAN KARVAS ELÄMÄN TIE,
MITÄ VARTEN, SIKSI JA MINNE SE VIE,
LYHYT TUOKIO ELÄMÄN TULTA?
MITÄ TEIN, SE VAA'ASSA PUNNITAN,
OMIN SILMIN OSANI NÄHDÄ SAAN,
— OVAT RINNAN KUONA JA KULTA.

KUN KUOLLEEKSI KUULET JA KYLMENNEEN
MAJAN MAALLISEN SAUMOISTA RATKENNEEN,
— ÄLÄ ITKIEN TUNTEITA TUHLAA.
MINUN SIELUNI SIPENSÄ SAANUT JO ON,
OLIN HUOMASSA PAREMMAN KOHTALON,
MINÄ VIETÄN IKUISTA JUHLAA.

HILMA ALHO

ole enää kun Matti Ahonen Hartolassa, Lovisa Pitkän Huhtamosa ja allekirjoittanut Pirkkalassa. Toiset lepäävät jo vihreän nurmen alla.

Olin mukana tapulin korjauksessa. Eräänä päivänä mestari kysyi minulta, uskallanko nousta tuonne tapulin huipulle työskentelemään, vastasin kyllä. Hän käski minun ilmoittautua peltiseppälle apuriksi. Kiipesimme peltiseppän kanssa tapulin huipulle ottamaan mittoja kupolin pellitettävistä pinnoista. Tuomas Jääskeläinen oli juuri saanut naulatuksi viimeisen uusitun kaaren kupoliin ja kirjoitti siihen päivämäärän sekä oman nimensä. Me peltiseppän kanssa teimme samoin. Mittasimme pellitettä-

vät pinnat ja laskeuduimme alas, jossa jatkoimme työtämme peltien leikkaamisella. Kupolin tultua korjatuski rupeesimme kunnostamaan huipulle tulevaa metallista ristiä, jossa oli tuuliviirinä kukko. Entinen tuuliviirin kukko oli neljällä luodinreijällä lävistetty ja sentähden joutunut romutettavaksi. Kukon aluslaatta oli ehyt ja se puhdistettiin sekä malattiin.

Peltiseppä esitti mestarille, että eikö tuo kukon aluslaatta toimisi tuuliviirinä ilman kukkoakin. Kyllä minun puolestani sanoi mestari, mutta ei minun luvallani. Pastori Vikman pitää tuolla Pitäjätuvalla rippikoulua ja hän käy täällä välitunnilla, niin kysykää häneltä saako kukon jättää pois. Eikö kauaa-

kaan kun huomasimme pasturin tulevan työmaata kohti. Menin hänen luokseen ja pyysin käymään peltiseppän verstaassa. Peltiseppä selvitti asiansa, työ on siinä vaiheessa, että pitäisi laittaa tämä tuuliviiri kuntoon, mutta kukko on heitetty romuihin eikä löydy mistään. Eikö sitä voisi jättää pois, sillä toimiihan aluslaatta tuuliviirinä ja eihän sillä kukolla liene mitään yhteyttä kirkollisiin toimituksiin. Huomasin pasturin ilmeen muuttuvan, hänen leukapielensä värähti ja hän sanoi: Jeesus sanoi Pietarille, ennenkuin kukko kahdesti laulaa sinä kolmasti kiellet minut. Tämä kukko kuvaa sitä kukkoa, joka lauloi Pietarille ja muistuttaa tuolta tapulin huipulta sakkolalaisille, että he eivät milloinkaan kieltäisi Vapahtajaamme Jeesusta. Se kukko on tärkeä ja sitä ei saa jättää tekemättä, sanoi ja lähti. Peltiseppä seisoi pitkän aikaa aatoksissaan, otti peltinpalan ja sakset pyöritteli peltinpalaa aikansa ja sanoi. Minä en ole nähnyt kukkoa kun pienenä poikana Aapiskirjan kannessa, enkä muista millainen se oli leikkaa sinä se kukko. Tein sen ja siellä korkeudessa se noin kolmekymmentä vuotta toimitti valppaana sitä kalista tehtävänsä niin kauniina ke-säpäivänä kuin syys- ja talvimyrskyssäkin.

Hyvät entiset sakkolalaiset, kohta tulee kuluneeksi kolmekymmentä vuotta siitä, kun näimme tapulin kukkoineen viimeisen keran.

Hyvä että Suvannon Seudussa on aina tuo kuva (Tapulin varjossa) ja toivon ettei sitä milloinkaan poistettaisi. Siten tuo "Tapulin kukko" toisi aina mieleemme kunnioitetun pastori Vikmanin selvityksen sen tärkeästä merkityksestä ja täyttäisimme sen.

August Sander

"Tesantti"-partios Sakkolas

Suvannon-seudun tämänvuoden ensimmäisessä numerossa ylläolevalla otsakkeella muistelee August Sander meidän viimekesäistä tapaamistamme Sakkolajuhlilla Punkalaitumella.

Siellähän sitä tavattiin ja hauska olikin nähdä sitä kuulla monien vuosien perästä sinua August entinen naapuri. Huumorisi tuntuivat soluvan yhtä vuolaasti kuten ennenkin, eikä muistiasikaan tunnu vuodet rasittavan, sen huomaa kertomuksestasi missä eräs Sakkolan IS-miesten "Tesantti-partiomatka" tuli hauskasti selitetyksi. Tätä samaa partiomatkaa minäkin juuri tarkoitin kysyessäni leikilläni, muistatko sinä sitä jolloinka jouduin erään sotilaan, en varmastikaan muista hänen sotilas-arvoaan, oliko se Väinö vai joku muu, kanssa vastakkain sinun partioreitillesi.

Olen aina tehnyt jonkun verran muistimerkintöjä, niin myöskin sota-aikaisista tettäivistäni ja niiden joukosta löytyi tämäkin tapaus.

Ollessamme Sakkolassa jatkosodan aikana vuonna 1942 marraskuun 24 päivän iltana kello 17 maissa tuli Patamäelle sotilas, joka pyysi lähtemään mukaansa IS-joukkojen kerhoiltaan Haparaisten kylän Juhon Kekan taloon. Aikaisemmin olin samankaltaisissa tilaisuuksissa ollut jo useassa kylässä. Näiden tilaisuuksien tarkoitus oli hiukan rentuuttaa sekä viihdyttää sotilaiden ankeata elämää. Ohjelmassa oli pieni tilanneselostus, laulua, laulunharjoitusta, musiikkia, vapaata keskustelua sekä joskus myöskin pientä pyörähtelyä.

Lähdettyämme Patamäeltä polkupyörillä ajelemaan, satoi lunta,

mistä johtui että pyöräkeli oli hyvin raskas, kuitenkin me jouduimme perille määrä-aikaan.

Tilaisuuden päätyttyä kun läksimme paluumatkalle, oli maantiellä niin paljon lunta että pyörällä ajosta ei voinut olla puhettakaan, vaan oli sitä työnnettävä puoleksi kantaan.

Ilma ei ollut kylmä, pikemminkin suojainen, mutta pimeä oli ja lumisade niin sakea, että ei nähnyt eteensä montakaan metriä. Alkaessamme nousta ylös Poikamäkeä, sen alamäessä oli sakea metsä kummallakin puolella maantietä, pimeys ja sakea lumisade estivät näkyvyyden, mitään aavistamatta kuului komentavalla äänensävyllä huuto: "Tunnussana!" sekä samalla kiväärinlukkujen raksutusta. En ainakaan minä tiennyt mitään tunnussanaa, enkä muista, että kaveriniäkin tiesi, koska kului muutama sekunti aivan hiljaa minäkin jälkeen jälleen uusi komennus tai paremminkin kysymys: "Mitä

miehiä ollaan?" tähän vastasi kaverini: "Ketä pitäisi olla?" heti välittömästi jatkoin minä lisäksi että: "olemme Sakkolan miehiä ja menossa kotiin". Nyt kuului miehen joukosta sanat: "herjalainen sehä on mei lukkar" sekä useampia kehoituksia: "tulkaa vau ei mitään pelättävää."

Kun sitten kävelimme miesjoukkoon, näimme että heitä oli monta miestä, kaikki tunnettuja Sakkolan miehiä, joista nyt jo osa lepää maanpovessa. Kaikilla heillä oli kiväärit ja saimme kuulla, että he olivat asialla "Tesantti-partios".

Me kaverini kanssa jatkoimme matkaamme Patamäelle, kehoitin häntä jäämään meille yöksi, hän ei kuitenkaan halunnut jäädä, jätti vaan pyöränsä meidän puuhaamaan sekä läksi lumisateessa, pimeässä ja huonolla kelillä kävelemään Kiviniemen kasarmille, vaikka kello näytti jo puoltayötä.

Missä lie hänkin nyt...?

Aaro Lehmusvuori

Liikkeemme Lempäälän keskustassa palvelee Teitä ammattitaidolla ja ensiluokkaisilla tavaramerkeillä

eri osastoilla:

- ☐ SÄHKÖ- JA VESIOHJOTARVIKKEET
- ☐ URHEILUTARVIKKEET
- ☐ TELEVISIO- JA RADIO-OSASTO
- ☐ KAIKKI KODINKONEET
- ☐ MAALAU- JA RAKENNUSTARVIKKEET

kairimo
KODIN TAVARATALO

Lempäälä,
puh. vaihte 74 163

"VARPUSET"

Oi koti armas suloinen.
Mä sydäimestä laulelen,
niin usein ylistystäsi.
— Miks en mä sitä kiittäisi.

Sä annoit mulle elämän,
mull' olit suoja lapsuuden,
ens askeleeni johdatit,
mun siipes alla varjelit.

Kuinka moni tämän lehden lukijoista muistaa pienen-pienen "Varpuskuoron" ja kuinka moni on kuullut heidän kauniita laulujaan Kiviniemen ns:n talossa v:nä 1923 —27? Tämä ja seuraava vuosikymmen olivat Sakkolassa ja koko Karjalassa innostuksen, itsekasvatuksen ja hyvien harrastusten aikaa. Laulettiin kuoroissa, yksin ja yhteisesti lapsuuden kodille, isänmaalle, eikä unohdettu kauniita kansanlauluja. Sydämen lämmöllä lauloivat "Varpuskuoronkin" tytöt juhlissa, iltamissa ja myös perhejuhlissa, ja mielihyvällä yleisö heidän lauluun kuuntelikin. Teeke mieli sanoa: — Sydäimestä sydämeen laulut liitelivät.

Pyhän aamun rauha. — Me olemme Suomalaisia, vaikk oomme pienokaisia, — Joudu iltana kaunis ja Ainon olen talontyttö ym. kuuluivat "Varpusten" ohjelmaan. Kolmattakymmentä laulua kuului kuoron ohjelmaan, näin muisteli yksi heistä. Mistä saatiin silloin aikaa näin laajan ohjelman harjoitukseen ja mistä syttyi se innostus? Tähän vastaan, että kuoronjohtaja, edesmennyt, Esteri Pitkänen oli persoonallisuus, joka taidollaan ja omalla esimerkillään piti yllä innostuksen.

Sanotaan, — laulusta linnun tuntee, jonka sanonnan mukaan me voimme sanoa, että "Varpusten" esittämät laulut olivat sano-

jen ja sävelten osalta aatteellista isänmaallisuutta ja kasvattavaa kuultavaa.

Muistot heräävät ja kuvat kirjastuvat niistä hyvistä harrastuksista, kevättauringon paistaessa valkoiselle hangelle. Minulle erikoisesti nuorisoseurapäivän aikoihin, silloin kokosimme kotikyläsämme kaikki voimat yhteen ja juhlistimme monin eri tavoin päivää, julkituoden hyviä asioita ja aatteita. Ajat ja ajan henki ovat muuttuneet, mutta muistojen pariin saamme rientää ja kertoa itsekin yksilöistä, yhteistöistä ja runsaista erilaisista hyvistä harrastuksista.

Olen maininnut ainoastaan tässä muistelmassani "varpusten" johtajan nimen, kuva kertoo keitä he olivat ja kuvan alle piirretyt nimet. Etusivulla olevasta perhekuvasta ovat johtaja Esteri Pitkänen ja Helvi Häyrinen siirtyneet

iäisyysrajan tuolle puolen. Toiset "varpuset" lensivät pois kotipesästään jo ennen talvisotaa, täyttämään heille määrättyjä velvollisuuksia, lopullinen hajaannus, sanoisinko Varpusten lento, tapahtui evakko-vuosien aikana.

Tällä hetkellä "varpusparvesta" on lennetty Imatralle, Kausalaan, Toijalaan ja Vaasaan, uurastaen siellä omissa elämäntehtävissään. Aloitin tämän muistelman kauneimmalla muistamallani "Varpusten" laululla ja lopetan toisella muistojen säkeellä:

Riemun ruusut maan mullassa,
eipä taimikaa,
sydänrauhani, lempikin
mulla sortoa vaan.
Haudan takaa ne löytänen,
siellä ne kukoistavat.
Kuulen, niinhän sydämellä
äännet kuiskaavat.
"Varpusia" muistaen.

Helmi Uosukainen

Ahon reunalta

Huhtikuun tuomat lounattuudet olivat lämpöisenä humisseet yli metsien ja peltojen. Lumet virtailivat kirkkaina vesinä, pälvet pelloilla suurenvat päivä päivältä, kiurujen laulu putosi taivaan kirkkaudesta ja kuovien huuto Peto-ojan varsinityiltä kutsui reippaita poikia tukkijoelle.

Talvisen tukkimetsän kaatokaaverit olivat mukana siinä miesjoukossa, joka aamun raikkaassa kuullossa, kulki kohti Piustin siltaa, uitto oli alkamassa. Näkyi siellä olevan miestä kuin meren mutaa, pojat puoletkaan ei taida

uitolle päästä. — Kysytään Iivarilta, se on reilu pomo, se ei natsoja kysele. Kyllä taitaa tämä työmiehen elämä vierrä päin paskaa, kaivaa mieltä se I-K-L puhujan vouhotus siellä seurantalolla, jo on piru, jos SEN tahtiin täytyy tässä askeleet sovittaa. Kuules kaveri! Jätetään politiikka nyt ja painetaan tukkeja jokeen, että roiskuu, kerran töihin päästiin.

Valkeat pihkan tuoksuiset tukkikasat alkoivat vierrä kevättulvaiseen jokeen, virta vei mukanaan, mikä tukki työnsi päänsä penkereehen sen uittomiehen haka

heti irroitti ja toisten mukaan vain, ei sovi nyt ruuhkia kasata on soljuttava alas ja ulos maailman markkinoille, sen tajusi joka mies jokivarressa. Suomen on päästävä irti näistä pulavuosien painoista. Vaikka yllätti takatalvi, tuisku ja pakkanen tukin täytyi juosta, ei kukaan ajatellut työn lopettamis- ta, vain iltaisin kaikuva huuto: Kello soi, vapautti uittomiehen ko- din lämpymään.

Näin jatkui parin viikon ajan, taas paistoi päiväkin, iloisena ka- jahteli tukkipojan laulu, johon kaikuna vastaili Lautamajan pal- teet. Tukit olivat menneet, irroi- tettiin otvatukkien lenkkejä, ne olivat nyt rautaa, vitsalengkki vis- kattiin virran vietäväksi, se oli kertakäyttöinen, mutta näitä oli kuljetettava kantain mukana. Rauta on epämukava ja raskas kannettava, siksi kokenut pomo tiesi, että tähän tehtävään oli va- littava uskollisia miehiä, sillä ei huoleton hulivili tukkipoika niitä pitkälle kantaisi. Hän käskikin pa- ri naapurinsa poikaa ottamaan ir- roitetut lenkit ja viemään ne ala- virrassa olevalle sillalle, josta he- vosella sitten muutetaan toiselle joelle. Hyvinhän se olisi sujunut- kin ellei olisi sattunut niitä kahta veijaria olemaan joen penkalla, heillä leikkasi heti, että nuo ka- verit eivät ole selvillä fysikan lais- ta. — Mihin ne pojat niitä lenk- kejä retuttaa? — Tuonne Ryypön sillalle, käski pomo viemään. — Vai sinne asti. Mitä niitä turhaan kannatte, raskaita rautoja, antaa virran viedä! — Eihän se rauta taida pysyä veden päällä, arveli pojat. — No hyvänen aika, ettei rauta pysy veden pinnalla, eikös Riku nyt muista miten yhdessä Hiekkarannassa käytiin Saimaa- laivaan, se vei meidät ja joukon muita yli Suvannon ja rautaa se on. — Niin on rautaa, myönsi Ri- ku, rautaiset koneetkin jyskyi siel-

Vanhan valokuvan kertomaa

Vanhan valokuvan kertomaa

Oheinen valokuva on otettu v. 1915 Tuomas Lampun pihassa Pe- täjärvellä. Henkilöt vasemmalta: Opettaja Jalmari Holopainen, mv Juho Lamppu, Lauri Holopainen (myöhm. ev.luutn.), kurssin joh- taja Kaarlo Vanamo, nti Rauha Käppi, emäntä Helena Lamppu, kahta seuraavaa en muista (toi- nen lienee opett. Anna Noro, toi- mittaja), Paavo Leppänen Käki-

lä pohjalla, kurkistin luukusta. — Joko nyt uskotta että rauta ui ve- denpinnalla, heittäkää vain jo- keen! Ja pojat heitti lenkit että poustahti! — Pohjaan meni, voi saamari! sanoi Alpi, mitä nyt Ma- nu sanoo? — Älkää nyt niitä jää- kö varttumaan, painukaa edellä, kyllä ne ui perästä. Pojat lähtivät kun näkivät pomon, aikoivat pa- jukkoon piiloon. — Hei pojat, mi- hin lenkit joutu? — Viskattiin tuonne jokeen ja otetaan sitten sieltä sillan tykö ylös, kyllä me ne hoitetaan. — Kyllä hoijatte, siltä tuntuu, saakelen pojat, kuika teitä neuvoi niin tekemään. — Nuo mie-

salmesta, mv Simo Karvanen, Ville Kaarineva, Matti Kemiläinen, Vil- ho Sipiläinen, Mikko Penttinen Käkisalmeista ja mies Pyhäjärvel- tä. Eturivissä Anna Lamppu-Par- tanen, Rauha Lamppu-Paavilainen, Liisu Käppi, Esteri Karvonen- Harkomaa ja maamiesseuran neu- voja Vilho Auramo.

Tähän aikaan ei mehiläishoidos- ta vielä paljonkaan tiedetty. En- simmäiset mehiläiset lienee olleet

het tuolla. — Niin minä arvasin- kin, tulkaas näyttämään mihin vis- kasitte! Ja nyt porukalla ongitte ylös joka lenkin ja ne viette kan- tamalla nyt mihin on käsketty. — Mitäs siinä, samaa puulaakin työ- tä, lohtuttivat kaverit itseään. Ke- räilivät mätät lenkit olalleen ja kävellä pouskivat pehmeitä joen penkereitä silalle. Pantiin päälle tupakaksi, saapui siihen pomokin, yhdessä naurettiin leveät naurut. Leppoisa oli huhtikuun ilta, tulvil- laan kevään tuoksua, mitäpä huolta tukkipojalla, huomenna on lauantai ja tili.

Viki

neuvoja Vilho Auramolla, juuri kurssien pitopaikassa. Seuraavat opettaja Katri Riikosella, (Matti Kemiläisellä?), Simo Karvasella, opettaja Valkosella, kauppias Sip- posella ja mahdollisesti jollain mainitsemattomallakin.

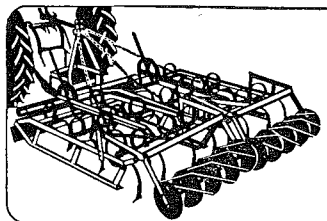
Tämä mehiläiskurssi oli myös Auramon ja Karvasen hommaa- ma. Kurssi kesti viikon. Luennot pidettiin "Ryhmän" koululla. Me- hiläisten käsittelyä neuvottiin Au- ramon edellä selostetussa m-tar- hassa. Käytännölliset työt Lam- pun navetan parvessa. Tällä teh- tiin ainakin yksi kehäpesä ja kol- men "porukka" teki aina olkipesän.

Suvannon laivalla tehtiin tutus- tumisretki Kirvesmäelle Simo Uk- kosen mehiläistarhaan. Tämä oli miellyttävän hauska retki, yövyt- tiin perillä ja aamulaivalla palat- tiin takaisin.

Monta mehiläisen hoitajaa lie- nee näistä kurssilaisista tullut? Vain Kemiläisen tarha lienee ollut huomattavan "väkirikas".

Vilho Sipiläinen

TEHOKAS JA VAHVA

JOUSTO-HANKMO

säilyttää pohjakosteuden • joustava runkorakenne — muokkaa epätasaisenkin maan tehokkaasti koko le- veydeltään • etulata murs- kaa ja tasoittaa kokkareet • kestävien s-piikkien muokkaussyvyys helposti säädettävissä.

Tuotanto

Toimituksen tuoli

Kiitokset kirjoittaneille, sekä muuten muistaneille.

Hyvät lukijat! — miepäs luvun- kin Teille uuden virpoluvun: Virpoi varpoi, vitsat käyvät: Tulevaks vuuveks Tuorieks Ter- vieks!

Mopolykky, autolykky. Uuven peltopuiman lykky. Miehen lykky, naisen lykky. Arava osake lykky. Juoman lykky, syömän lykky. Vurtti voim alennus lykky. Tyttärei korvakilluttimet. Pojalle parta pöpperöinen. Emännäl perä levijä. Isännälle iso vatsa.

Teil vitsa, meil kirjoitukset!

Kaikki, virpolauantait ja pää- siäiset mennä hupsahti. Pääsiäinen on niin Suuri Juhla, ettei tällainen pakinanikkari uskalla edes kirjoit- ta. — Mutta liekusta minä kyllä uskallan pakista. Keinujahan ei Sakkolassa ollut ainuttakaan, vaikka viisaat niin väittänevät, kaikki oli pelkästään liekkua. Lie- kuissa oli paksut nuorat, jopa puu-

laakin puomiköysiäkin käytettiin, silloin ei enään tavallinen lankku- kaan ollut sopiva vaan tuotiin tu- van puolimetriä leveä penkki istui- meksi. Kaksi urhokasta poikaa polkemaan liekkuun vauhtia ja parvi tyttöjä istumaan lankulle ja kikattamaan. Vauhti oli kovaa, ra- kennus huojasteli ja katot pauk- kuivat. Nuorena on ihminen vähän toisen mukainen, ei silloin päästä viepakoita, eikä sydän alta ala korventaa, nyt kyllä joka aunoalta kyllä nenänpää vaalenisi, jos liek- kuun joutuisi ja taitaispa tulla hä- tälaskukin.

Kosken keväinen voima, Luojan mahtava näytös, lienee paraillaan, siellä, Jäät lähtivät tulvan muka- na tuossa 10 päivä huhtikuuta, jäät virta vei väljemmille vesille sulamaan. Siellä, koskella, tuli myös pääsiäistä vietettyä. Syntis- tä touhua lie ollut, kun koko kos- kelle menon kieltäneet ovat. Nousi sieltä, lumituiskussakin harjusta, jopa parina pääsiäisenä lohtakin. Tulisi kait vieläkin jos valta ois pyytämään päästä.

Näin keväisin, kun vedet ovat valloillaan, rintani riutuu, ei siinä auta muut vedet, tuskin keskiolet- kaan. Maistuu mieleen kuva, kun laskeva aurinko KIRKASTI kylän ja säteet TANSSIVAT Ryypön vintin lasista takaisin, kosken ko- hu kuului kankaan yltä, tukinuit- tajiin saappaat litisivät tiellä ja kaiken kattona kottaraisen neli- kymmenpäinen iltakonsertti haa- van oksilla.

Sanotta, että hemputti koko uk- ko, mutta ei auta, kevät kertoo... Näin keväällä poikia suorastaan yllyttäisin urheiluun ja ulkoiluun. Touhua ne ovat joukko-urheilut- kin, mutta kyllä juoksut 400— 1500 m ovat omaa luokkaansa. Niillä saa tyylytellä, opetella oman askeleensa, rääkätä luontonsa mu- kaan, ennen kaikkea mitata oman kehonsa suorituskäyvyn. Mikä pa-

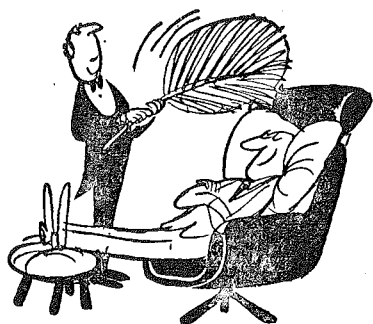
rasta käyttää päättään. Ei juoksussa pärjää pelkin pitkin koivin, paremminkin niistä on kiusaa, ainakin aluksi, vaan poikaa vie eteenpäin koko räähätyn ropan suoritusteho ja paljon merkitsee älypääkin.

Pojat, juoksussa on aluksi palkkana vain kipeentyneet kintut, siellä tyrkitään, temmotaan, jopa itketään, pussitetaan ja revitään väliä, mutta se se vasta miehen tekeekin. Siitä on kumoamattomia esimenkkejä lukematon määrä. Tuskin olisi vapaata isänmaatakaan ilman juoksua, paljon useampi poika olisi nääntynyt taistojen korpiin.

Kukaan poika ei liene katunut annettuaan muutaman vierivän hetken miesten leikkeihin ja uskonnut urheiluun.

Lehti, Suvannon Seutu ottaa mieli hyvällä vastaan myös urheilijain elämäkertoja ja tapauskertomuksia. Joten lähettäkää valmiita käirjoituksia taikka "ainetta" niihin. Ensi numerossa kerromme jo Sakkolan pojasta painonnostajana. Harva tuotakaan lie tiennyt, en minä ainakaan, niin urheiluhullu kuin olenkin. Antaa tulla samantlaisia yllätyksiä.

Jos joku räisäläinen tätä lukee, niin toivottaisiin Räisälän Lehden ottavan yhteyttä, sillä en tiedä onko lehti enään "elossakaan".

**Ajattele hyvinvointiasi
OSTA SUOMALAISTA**

ORIVEDEN KARJALAISET

Vuosikokous pidettiin 16. pñä maaliskuuta 1969 Oriveden Pappilankylässä, Rosa ja Matti Kuupon kotona. Tilaisuuteen oli rva Rosa Kuuppo kattanut pöydän runsain antimin.

Tilaisuus aloitettiin Karjalaisten Laululla. Kokouksen avasi ja pj:na toimi Teuvo Viskari, siht. Verner Suuronen. Pöytäkirjan tarkastajina toimi Matti Kuuppo ja Reino Viskari. Kokoukseen osallistui 26 seuran jäsentä, 186:sta maksaneesta jäsenestä. Toimintakertomus viime toimikaudelta esitettiin ja hyväksyttiin muistutuksesta. Esitettiin seuran v. 1968 tilit, jotka myös hyväksyttiin ja tili- ja vastuuvapaus myönnettiin johtokunnalle. Seura oli osallistunut Riihimäellä pidettyihin Karjalan Liiton Kesäjuhliin lippuvartiin.

Puheenjoht. valittiin edelleen Teuvo Viskari, jäseniksi erovuoroisina Meeri Kaartoluoma, Jalmari Vulli, Johannes Kajarinne vaki-

naisina, varajäseniksi nimettiin Viktor Karhu, Helmi Ijäs ja Lasse Kymäläinen. Tilintarkastajiksi v. 1969 T. O. Salomaa ja Aaro Hinkkanen, varalle Matti Kuuppo ja Tauno Sihvo. Emäntien kokoonkutsujaksi nimettiin Suoma Parkkulainen. Edustajiksi Karjalan Liiton kokouksiin tulivat valituiksi Verner Suuronen, varalle Marja Suuronen ja Tauno Suihko. Tampereen piirin kokouksiin T. O. Salomaa ja Matti Kuuppo.

Kuluvan vuoden toimintaan sisällytettiin Osallistuminen Karjalan Liiton juhliin, kesäretki Pitkäjärven Purnuun, sekä toisiakin retkiä ja pikku-joulu Oriveden Opistolla.

Seuran edustajana Karjalan Liiton kokouksessa käynyt Aadolf Eräranta kertoi kokouksessa käsitellyistä asioista. Lopuksi pj:ja kiitti talonväkeä vieraanvaraisuudesta ja toivotti seuralle pirteää toiminnan vuotta.

Helsingin Sakkola-Seura

Maaliskuun 14. päivänä kokoonuivat Helsingin Sakkola-Seuran jäsenet vuosikokoukseensa Marittalon kokoushuoneustoon. Tilaisuudessa oli kahvi- ja voileipätarjoilu. Ohjelmallinen kokous aloitettiin yhteislaululla, jonka jälkeen seuran puheenjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki toivotti läsnäolijat tervetulleeksi ja lausui muistosat tuonpuoleisiin siirtyneille sakkolalaisille, Albert Pitkäselle, Vilho Kupariselle ja Arvi Karvoselle. Hiljennettiin hetkeksi kunnioittamaan heidän muistoaan.

Vuosikokouksessa johti puhetta Pekka Naskali, sihteerinä Eeva

Meloni. Viime vuoden toimintakertomus ja tilit hyväksyttiin. Puheenjohtajana jatkaa edelleen Tyyne-Kerttu Virkki, samoin erovuorossa olevat johtokunnan jäsenet jatkavat edelleen, kuin myös tilintarkastajat Lauri Lamppu ja Terho Myllö, varalta Martta ja Väinö Karonen. Seuran naistoimikuntaan nimettiin seuraavat, kokoonkutsujana Hellä Sares, Hellin Naskali, Elsa ja Selma Laamanen.

Seuran täyttäessä v. 1972 10 vuotta, järjestetään Sakkola-Juhlat Helsingissä. Samoin on ensi kesänä suunniteltu retket Ruove-

den Kalelan ja mahdollisesti Saimaan kanavalle.

Kokouksen lomassa esittivät ohjelmaa sisarukset Tuula ja Paula Karppanen, laulaen — Kun taas on aika auringon. — Päivän säteen näin mä pienen. Kuultiin ääninauhalta opettaja Albert Laamanen kertovan Sakkolan kulttuurista tämän vuosisadan alkupuoliskolta, ensi neljännekseltä. Samoin nähtiin lyhytelokuvat Kekrijuhlista Kestikartanossa, sekä tekstiilitaiteilija Marjatta Metsovaaran tuotannosta. Myöskin Suvannon Seudun puolesta tuotiin tervöisiä kuulijoille.

Helsingin Sakkola-Seuran johtokuntaan kuuluvat edelleen: Tyyne-Kerttu Virkki pj:na, Juhani Laamanen vpj:na, Eeva Meloni siht., Janne Loponen v.siht., Elsa Kuusisaari varainh., Hellin Naskali emäntänä, Reino Söder isäntänä, Kerttu Pitkänen, Aune Pitkänen, Hellevi Kuuppo, Lauri Sääksjärvi, Urho Kallonen ja Eka Karppanen jäseninä.

Punkalaitumen karjalaiset

piti vuosikokouksen 23. 2. Hankurissa Reino Pitkäsellä. Kun oli nautittu talonväen tarjoamat kahvit aloitettiin kokous Karjalaisten laululla. Kokouksen avasi seuran pj. Albert Nihti, joka myös valittiin kokouksen pj:ksi, siht. Juho Kuparinen, pöytäkirjan tarkastajiksi Onni Koranen ja Väinö Tatti. Toimintakertomuksesta todettiin, että kulunut vuosi oli ollut hyvin työntäyteinen, mikä johtui suurimmaksi osaksi siitä, että Punkalaitumen Karjalaiset järjesti Sakkola-juhlan, joka antoi paljon virikettä seurankin toimintaan. Toimintakertomus hyväksyttiin kiitosmaininnalla. Samoin tilit hyväksyttiin ja myönnettiin tilivelvollisille vastuuvapaus.

Johtokunnan erovuoroiset Mikko Korkka, Albin Kallonen, Eino Häkli ja varajäsen Helka Lemmetti valittiin uudelleen. Jäsenmaksuksi määrättiin edelleen 1 mark-

ka. Laadittiin toimintasuunnitelma kuluvalla vuodelle ja päätettiin pitää tarinakerhoja kerran kuussa ja perinteelliseksi tulleet raittius- ja joulujuhla sekä evakkotaipaleen 30-vuotismuistotilaisuus 30. 11. 1969. Tilintarkastajiksi valittiin Toivo Seppä ja Arvo Häkli, varalle Saimi Korkka ja Viljami Pylkäs, huvitoimikuntaan Albin Kallonen, Erkki Pärssinen, Aune ja Toivo Tenkanen, Maija ja Alpo Kuparinen, Aimo Kinnari, Viljo Lemmetti, Irja Mäkinen ja Aarne Ruuskanen, kokoonkutsujana Albin Kallonen, urheilutoimikuntaan Albin Kallonen, Viljami Rastas, Iivari Laulajainen, Aarne Ruuskanen, Viljo Ukkonen, Juhani Vulli, Reino Pappinen, Veikko Huuska ja Mikko Korkka, raittius- ja nuorisotyöjaostoon Mikko Korkka, Erkki Pärssinen, Viljo Ukkonen ja Aimo Kinnari, järjestysmiehiksi Iivari Laulajainen, Erkki Pärssinen, Yrjö Pitkänen, Ahti Nihti, Arvo Häkli, jäsenkerääjiksi Väinö Saksanen, Jonne Ollikainen, Viljami Rastas, Toivo Seppä, Eino Häkli, Alpo Söder, Mikko Korkka, Alpo Kuparinen, Soini Patja, Viljami Pylkäs, Viljo Nalli ja Jouko Pulakka, edustajaksi Karjalan Liiton kokouksiin Albert Nihti, varalle Jouko Tatti.

Käsiteltiin Karjalan Liiton seuroille lähettämät uudet mallisäännöt, jotka hyväksyttiin sellaisenaan käyttöön otettavaksi. Ilmoitukset seuran toiminnasta päätettiin ilmoittaa Punkalaitumen Sanomissa, Karjalassa ja Suvannon Seudussa. Karjala-lehden kirjeenvaihtajaksi valittiin Albert Nihti.

Keskusteltiin kesäretkestä Varsinais-Suomen piirin leirintä- ja virkistysalueelle Karjalanrantaan. Kun mielenkiintoa retkeen tuntui

**Monipuoliset valikoimat
pukimia koko perheelle.
Neljä erikoismyymälää.**

EINO - HEIKKILÄ OY

Hämeenlinna - Puh. 24 711

VALINTA KIVIHARJU

Ansiorinne 4

Hämeenlinna

**Elintarvikkeiden edullinen
ostopaikka.**

olevan, asia jätettiin johtokunnan valmisteltavaksi.

Johtokunta valitsi kokoukseen pj:ksi Albert Nihdin, vpj:ksi Mikko Korkan, sihteeriksi Juho Kuparisen ja rahastonh. Reino Pitkäsen.

Lempäälän Karjalaisten

vuosikokouksessa valittiin seuran pj:ksi edelleen Arvi Pääkkönen. Johtokuntaan valittiin erovuoroisista edelleen Toivo Honkanen ja Kaarlo Kuuppo sekä uusina Helmi Puranen ja Heikki Naskali. Tilintarkastajiksi valittiin Jalmari Naskali ja Ananias Pellinen, naistenkerhon kokoonkutsujaksi Elli Pulakka, liikuntatoimikuntaan Esko Kallonen ja hengelliseen toimikuntaan jäseniksi Annikki Soini, Jouko Karanko ja Arvi Pääkkönen. Seuran uusiksi säännöiksi hyväksyttiin Karjala Liiton mallisäännöt, jotka hyväksyttiin lopullisesti toisessa kokouksessa.

Lempäälän Karjalaisten

naisten kerho kokoontui 21. 2. vuoden ensimmäiseen kerhoiltaan. Ehtookodon viihtyisään takahuoneeseen, jossa nautittiin tulo-kahvit. Samalla pidettiin vuoden ensikokous.

Kokouksen pj:na toimi Elli Pulakka ja sihteerinä Sirkka Kuuppo. Alkaneen toimintavuoden pj:ksi valittiin Lahja Hagman, vpj:ksi Elli Pulakka ja sihteeriksi Hilikka Honkanen. Lempäälässä toimivien karjalaisten yhdistysten yhteistyötoimikuntaan valittiin Annikki Soini.

Vesilahden Karjalaisten vuosikokous

Vesilahden Karjalaiset kokoon-tuivat vuosikokoukseensa 27. 2. 1969 Vesilahdessa Junnilan Päivärinteellä Kerttu ja Kauko Virolai-sen vieraanvaraisessa kodissa.

Kokouksen avasi seuran p:ja Yrjö Raaska. Hänet valittiin myös-kin kokouksen pj:ksi, siht. seuran siht. Viktor Ryyppö. Kokous hy-väksyi esitetyt vuosikertomuksen ja tilit. Seuran toiminta on ollut entisen ladun kulkua, joskin seu-ran järjestämien tilaisuuksien yleisömäärä on ollut lisääntyvään suuntaan, melkein toiminnan aktii-visten alkuvuosien yleisömääriin verrannollista.

Seuran pj:ksi valittiin edelleen Yrjö Raaska, lisäksi johtokuntaan erovuoroisina uudelleen: Viljo

Paavilainen, Hilikka Suikkanen, Soini Kurikka ja Väinö Virolai-nen. Lisäksi Viljo Purontaa "ko-menneettiin" kaikissa seuran ko-kouksissa läsnä olemaan. Tilintar-kastajiksi tulivat Matti ja Arvo Nuora. Urheilutoimikuntaan ni-mettiin kokoonkuts. Kauko Virolainen, jäsenenä Erkki Kylliäinen, Viljo Paavilainen, Kerttu Virolai-nen, Asta Valkonen, Soini Kurik-ka, Viljo Purontaa ja Seppo Ku-rikka. Piirin naistoimikuntaan ni-mettiin Kerttu Virolainen, Laina Nuora ja Anna Raaska. Edusta-jiksi Karjalan Liiton kokouksiin valittiin Asta Valkonen ja Kauko Virolainen. Piirin kokouksiin Eino Teräväinen, Laina Nuora ja Viljo Purontaa.

Viialan Karjalaiset r.y.

aloitti toimintavuotensa vuosiko-kouksella Viialan Osuusliikkeen kokoushuoneessa 12. 3. 1969. Seu-ran pj. op. Arvo Pentikäinen avasi kokouksen puheella, jossa selosti seuran ed.vuodelta ja yleensä kar-jalaisen väestön nykyistä asemaa. Kokouksen pj. valittiin avaaja. Pöytäkirjan kirjoitti seuran siht-tereri I. Karpanmäki. Kun oli to-dettu kokouksen laillisuus, hyväk-syttiin seuran tili- ja toimintaker-tomukset. Johtokunnan erovuoroiset jäsenet valittiin uudelleen ja kuuluu johtokuntaan: Opettajat Arvo Pentikäinen ja Pentti Pert-tula, Lempi Nykänen, Juho Kau-ranen, Vilho Sipiläinen ja Iivar: Karpanmäki, varajäsenet: opetta-ja Asta Pentikäinen, Taimi Sipiläi-nen ja Toivo Männikkö. Jäsen-maksuksi tuli 1 mk ja kannatus-

jäseniltä 5 mk. Toiminta-suunni-telmaan kuluvalle vuodelle kaa-vailtiin hiihtokilpailut vielä tänä keväänä, kesällä kyykkäpeli, rei-keilyä Karjalan Liiton kesäjuhlaan Kouvolaan sekä pj. huvilalle Sai-maan saaristoon. Koska seuran säännöt ovat jo vanhentuneet, päätettiin ne uusia Karjalan Liiton suosituksen mukaisiksi. Tullak-seen voimaan, ne vaativat vielä toisen yleisen kokouksen vahvis-tuksen. Välittömästi vuosikokouk-sen jälkeen pidetyssä johtokunnan kokouksessa valittiin seuran pj. Arvo Pentikäinen, vpj. Juho Kau-ranen, sihteeriksi Iivari Karpan-mäki ja rahastonhoitajaksi Asta Pentikäinen.

Seuran hiihtokilpailuissa Heinä-suon koulun maastossa 24. 3. oli osanotto runsas.

Petäjäjärven Marttojen vuosikokous

Petäjäjärven Marttojen pj:ksi va-littiin edelleen Hilja Ryyppö, sekä jäseniksi erovuoroisina uudelleen Hilikka Suikkanen, Terttu Kurik-ka, Salme Laatikainen ja Aino Nuora. Tämän vuoden toiminnassa huomioidaan Marttajärjestön 70-vuotisjuhlavuosi, mm. istuttamalla

kaksi omenapuuta ansioituneiden marttojen ryytimaahan. Muuna toimintana on kahdet kurssit, kaksi retkeä ja ompeluiltoja.

Järjestymiskokouksessa valittiin edelleen sihteeriksi Hilikka Suikka-nen ja rahastonh. Kerttu Virolai-nen.

KUOLLEITA

Juho Pulkki syntynyt 14. 6. 1887 Sakkolassa, kuoli 25. 2. 1969 La-pinjärven sairaalassa.

Arvi Aleksanteri Karvonen syntynyt Sakkolan Petäjäjärvellä 29. 9. 1888, kuoli 17. 2. 1969 Helsingissä. Filosofian maisteri Arvi Karvonen oli tunnetuimpia Sakkolalaisia, työnsä musiikkielämässä oli valtakunnalli-sestikin huomattava. Koska viime lo-kakuun numerossa kerroimme hänen elämäkertansa, rajoitumme nyt kä-sittelemään hänen työtään lehtemme hyväksi. Maisteri Arvi Karvonen oli vilpittön ja ututtera lehtemme avus-taja. Hän ehti kirjoittaa monet haus-kat, asialliset ja huumorin täyttämät

Palmusunnuntaina 30. 3. ko-koonnuttiin Vilho Sipiläisen kau-niiseen kotiin virpomisen merkeis-sä. Seuran jäseniä oli saapunut runsaasti tilaisuuteen, jossa jaet-tiin myöskin hiihtokilpailujen pal-kinnot. Talonväki oli laittanut pöydän koreaksi, josta ei puuttu-nut Karjalanpiirakoitakaan. Kii-tokset tästä erikoisesti talon emäntävälle. Ilta kului rattoisasti seurustelun ja yhteislaulun mer-keissä.

I. K.

muistelmansa lehtemme kunnes sai-raus esti kirjoittelun.

19. 12. 1968 hän kirjoitti toimituk-seen tähän tapaan: Voutilta Arvitti täs kirjuttelluo. Olen läpikäynyt mo-net silmäleikkaukset ja klinikkarai-sut, mutta nyt olen päässyt jo kohta-laiseen kuntoon. Uudesta vuodesta al-kaen aion taas ruveta lähettämään Suvannon Seutuun kirjoituksia. Mie-lessäni kummittelivat aiheet sellaiset kuin Jortikan-Mikko, Koivumäen Aapeli, Erkin-Ämmä, Kiviniemen koskelasku jne. Ehkäpä joku murre-pakinakin.... — Hyvää Joulua ja Onnea Vuoden 1969 varalle.

Valitettavasti hän sai kutsun siir-tyä tuonpuoleisiin, ehtimättä postit-taa lehteen mitään kirjoitustaan. Maisteri Arvi Karvosen pois lähtö oli joka suhteessa, lehdellemme, mur-heen sanoma, hänen jättämänsä auk-ko avustajiemme harvenevassa rivis-tössä on vaikeasti täytettävissä. Em-me voi muuta kuin valittaa tapahtu-nutta ja toivoa hartaasti, että uudempaa avustajapolvea ilmaantuisi lehteä eteenpäin auttamaan.

Iida Maria Paukku o.s. Heik-konen syntynyt 8. 1. 1890 Sakkolas-sa, kuoli 23. 1. 1969 Äänekoskella.

Anni Koppanen o.s. Ollikai-nen, syntynyt Sakkolan Ryykkylässä 18. 8. 1893, kuoli Orivedellä 25. 2. 1969. Solmittuaan avioliiton mv. Otto Koppasen kanssa, hän eli parhaat

vain
TUNTURISSA
on kaikki kymmenen
etua

- 1 Ajo-ominaisuudet huippuluokkaa
- 2 Automainen valonheitin
- 3 Erillinen takavalopuola
- 4 Mikrostat-ilmansuodatin
- 5 Nailon-ultramid osat
- 6 Ohjainsilla
- 7 Kuuluisa PUCH VS 50 LF moottori
- 8 Raju kiihtyvyys
- 9 Ainutlaatuinen runkorakenne
- 10 Käyntiääni hiljaisiin

kysykää niiltä joilla jo on

TÄYDEN KYMPIN MOPO

Lempäälän Pyörä

Om. M. Toiva - Puh. 74 286

nuoruusvuotensa perheen äitinä ja suuren talon emäntänä Kiviniemessä. Perheen emännän tehtävistä ja vel-vollisuuksista hän huolehti vielä van-huusvuosinaanakin. Hän oli myös mu-kana Kiviniemen—Ryökkylän Mart-ta-Yhdistyksen toiminnassa.

Anna Kaitala kuoli 9. 2. 1969 Turussa ja siunattiin Turussa 8. 3. 1969. Hänen maallinen tomunsa kät-kettiin Hattulan Kirkkomaahan su-kuhautaen. Rouva Anna Kaitala oli ennen sotia ututterasti mukana Kivi-niemen—Ryökkylän Martta-Yhdis-tyksessä, sihteerinä ja johtokunnan jäsenenä. Hän oli mukana myös Ki-viniemen—Ryökkylän Rukoushuone-yhdistyksessä ja lauloi kuorossa.

Rouva Kaitala oli uskonnollinen va-
kaumukseltaan ja auttoi mielellään
kova-osaisia lähimmäisiään.

Johannes (Juho) Lamppu syn-
tynyt 20. 8. 1896 Sakkolan Ojanie-
messä, kuoli 18. 2. 1969 Punkalaitu-
mella. Siunattiin Ppnkalaitumen kir-
kossa 9. 3. 1969, jonka jälkeen muis-
totilaisuus seurakuntatalossa.

Hilma Alho o.s. Kallonen syn-
tynyt 17. 3. 1901 Sakkolan Keljassa,
kuoli 26. 2. 1969 Vancouverin yleis-
sissä sairaalassa. Mieheensä Laurin
kanssa he muuttivat siirtolaisina Ka-
nadaan keväällä 1924. Vancouver Ka-
nadan länsirannikolla oli heidän koti-
paikkanaan siitä lähtien. Rouva Alho
oli Vancouverin Suomi-Seuran johto-
kunnan jäsen, osallistuen innokkaasti
sotien aikana kaikenlaiseen avun ke-
räämiseen Synnyinmaansa hyväksi.

Hän on kirjoittanut ja kustantanut
runoteoksen PIIRTOJA JÄÄSSÄ. Kirjoittamia
runoja julkaistiin sekä Kanadan että Suomen
lehdissä. Hänen herkkiä runojaan on julkaistu
runsaasti myös meidän sivuillamme, mm.
joulunumerossa oli viimeinen hänen lähettämänsä runo.

Suvannon Seutu on jälleen menet-
tänyt hyvän ja innokkaan avustajan-
sa. Murheisin mielin valitamme ta-
pahtunutta.

Siunaustilaisuus oli 1 p:nä maaliskuu-
ta 1969, sen toimitti past. Koponen Suomen ja Englannin kielellä.

Juho Karvanen Sakkolan Pe-
tjärvellä, kuoli 27. 2. 1969 Vesilah-
della 67 vuotiaana. Hän viljeli yh-
dessä veljensä kanssa maatilaa Pe-
tjärvellä, ollen kesäisin lisäksi pal-
jon töissä rautatiellä, sekä kotiky-
lässään että Lempäälässä.

Iines Kuparinen kuoli Lem-
päällän kunnalliskodissa 67 vuotiaa-
na. Hän oli utterasti mukana Petä-
järven Martta-Yhdistyksessä ja Kuo-
rolaulu oli hänen harrasteenaan
useimpia vuosikymmeniä.

Pentti Koironen syntynyt
25. 7. 1916 Sakkolassa, kuoli 10. 2.
1969 Valkeakosken sairaalassa. Ny-
kyinen kotipaikka Lempäälän Kel-
hossa. Siunaustilaisuus Lempäälän
kirkossa 23. 2. 1969.

Liina Maria Peltonen o.s.
Lamppu syntynyt 15. 7. 1922 Sakko-
lan Ojanielessä, kuoli 4. 10. 1968
Nakkilassa.

Albin Laamanen katosi v.
1941, julistettiin kuolleeksi 2. 12.
1968, siunattiin kentälle jääneenä
Pirkkalan sankarihautaan. Kotoisin
hän oli Sakkolan Sipiläisenmäeltä.

Hautaus

Lauantaina 22. 3. 1969 siunattiin
viimematkalle Viialan kirkossa
92 vuotias vanha emäntä Aadol-
fiina Nykänen. Surumarssin sävel-
ten soidessa kantoivat lähi-omai-
set valkean arkun kirkkoon. Vainajan
kummityttö Martta Kajasto (Ryyppö)
lauoi laulun: — Niin kuin muuttolintusen tie, kanttori
Laitisen säestämänä. Siunauksen
toimitti rovasti Koskela puhuen
lämpimin sanoin vainajan pitkän
ja monivaiheisen elämän matkan
kulusta.

Seppele- ja kukkaistervehdysten
jälkeen veisattiin virsi 600. Suru-
marssin saattamana kannettiin
vainaja Viialan hautausmaan mul-
taan sukuhautaan.

Muistotilaisuus pidettiin Viialan
seurakuntatalossa. Virsien veisuun
lomassa puhuivat rovastit Koske-
la ja Miettinen vainajan muistolle.
Muistoadressit luki Pauli Uosukai-
nen, Pekka Nykäsen avustamana.
Yksinlaulua esittivät lisäksi kant-
tori Laitinen ja Martta Kajasto.
Loppurukouksen piti rovasti Kos-
kela.

H. U.

Vuosia täyttäneitä

90 VUOTTA täytti 1. 3. 1969 mv.
Matti Sipiläinen Mouhijärvellä.
Syntyisin Sakkolan Viiksanlahdesta,
kotipaikka Pyhäjärvi Vpl Tiitua.
Maanviljelyksen ohella, ennen kaik-
kea, innokas hevosmies.

75 VUOTTA täytti 22. 2. 1969 mv.
Manu Karonen Tyrvännössä. Hän
on kotoisin Vuokselasta, mutta syn-
tynyt Sakkolassa mv. poikana.

75 VUOTTA täytti 28. 3. 1969
emäntä Impi Virolainen o.s.
Jokinen Vesilahden Junnilassa. Hä-
nen kotikylänsä Sakkolassa oli Petä-
järvi. Hänet tunnettiin työteliäänä ja
toughuutena emäntänä, sekä ystä-
vällisenä ja vieraanvaraisena naapu-
rina. Petäjärven Martta-Yhdistyksen
toimeliaana jäsenenä hän on "puu-
hannut" vuosikymmeniä.

75 VUOTTA täytti 7. 4. 1969 mv.
Juho Etuaho Lempäälän Kelhossa.

Kiitämme sydämellisesti

kaikkia, jotka kunnioittivat
rakkaamme

Juho Lampun

muistoa.

Omaiset

Hän oli Sakkolan kunnanvaltuuston
jäsenenä v. 1931—33.

70 VUOTTA täytti 8. 2. 1969 Lauri
Alho Vancouverissa Kanadan Län-
sirannikolla. Muutettuaan vaimonsa
kanssa v. 1924 Kanadaan Sakkolan
Keljasta, on hänen siteensä synnyin-
maahan pysyneet ehyinä. Lauri Alho
on avustanut lehteämme monilla har-
tailla ja sisältörikkailla kirjoituksilla.
Kiitokset tulleista ja toivomme edel-
leen yhteistyömme jatkuvan.

70 VUOTTA täytti 12. 2. 1969
emäntä Anna-Maria Kekki o.s.
Kallonen Lempäälän Tuulialassa.
Hän on syntyisin Sakkolan Lapin-
lahdesta, avioliiton solmimisen jäl-
keen kotipaikka oli Sakkolan Hapa-
raisten Kekkilä. Saatuaan asutusti-
lan Lempäälän Moisista he miehen-
sä kanssa viljelivät tilaa muutaman
vuoden kunnes leskeksi jäätyään
joutui luovuttamaan tilan toisten
omistukseen, jonka jälkeen on asunut
omakotitalossaan lähellä olevassa
Tuulialassa.

70 VUOTTA täytti 26. 2. 1969
Matti Käppi Viialassa, kotoisin
Sakkolan Kiviniemestä.

70 VUOTTA täytti 8. 4. 1969 Emi-
lia Karppanen o.s. Mönkäre
Tampereen Takahuhdissa, syntyisin
Sakkolan Petäjärveltä, asui myös
Röykkylässä ja Kiviniemessä.

65 VUOTTA täytti 26. 2. 1969 joht.
Matti Sarilo Säkylässä. Hän on
syntynyt Ylä-Sommeella, josta nuo-
rukaishena muutti Sakkolan Kivini-
meen, jossa työskenteli konepajoissa,
kunnes v. 1934 aloitti itsenäisen lii-
ketoimen. Tällä hetkellä hänen kul-
jetusliikkeensä palveluksessa on 10
autonkuljettajaa. Liike toimii Säkylä-
lässä kuljettaen etupäänsä paperia
Kauttuan tehtailta ympäri Suomen.

60 VUOTTA täytti 22. 2. 1969 mv.
vääpeli evp. Väinö Viskari Lem-
päällän Kuljussa. Hänen toimintaansa
on sävyttänyt isänmaallisuus ja läm-
min kotiseuturakkaus. Hän osallis-
tui aliupseerina talvi- ja jatkosotaan
Karjalan kannaksella ja Itä-Karja-

lassa, toimien sodan päätyttyä eri
joukko-osastoissa koulutus-, toimis-
to- ja asealiupseerina sekä varaston
hoitajana eläkeikänsä saakka, jon-
ka jälkeen työskenteli varastonhoita-
jana eri teollisuuslaitoksissa. Varsi-
naisen toimensa ohella ovat monet
seurat ja yhdistykset saaneet hänes-
tä paljon ehtivän työntekijän. Jo
entisessä kotipaikassaan Sakkolassa
tunnettiin mv. Viskari aktiivisena ur-
heilijana ja nuorisotyöntekijänä, toi-
mien mm. sekä Sakkolan "Jäntevän"
että Haparaisten ns:n pj:nä, viime
mainitussa myöhemminkin muuttu-
neissa uusissa olosuhteissa johtokun-
nan jäsenenä ja rahastonhoitajana,
joissa toiminna hän vaikutti ratkaise-
vasti seuran toiminnan elpymiseen ja
sen uuden toimitalon rakentamiseen
Lempäälän Kuljuun. Nykyisin huo-
lehtii mv. Viskari yhdessä puolisonsa
kanssa maatilaa ja sen yhteyteen ra-
kentamansa liike-asuintalon hoito-
tehtävistä.

60 VUOTTA täytti 2. 4. 1969 Toivo
Naskali Kylmäkoskella. Hän on
syntyisin Sakkolan Arkuntanhuan
Loposenmäeltä, jossa viljeli kotiti-
laansa yhdessä veljensä kanssa.

60 VUOTTA täytti 5. 4. 1969 emän-
tä Alma Kallonen o.s. Pappinen
Ruoveden Väärinmajassa. Syntyisin
Sakkolan Lapinlahdesta ja koti en-
nen sotaa Loposenmäellä. Talvisodan
jälkeen Kalloksen perhe asui Kylmä-
kosken Savikoskella. He ovat asuneet
nykyisellä kotipaikallaan jatkosodan
vuosista saakka.

60 VUOTTA täytti 13. 4. 1969 mv.
Teodor Nihti Nokian Pinsiössä.
Syntyisin Sakkolan Petäjärveltä, jos-
sa viljeli tilaa ja osallistui rautatietöi-
hin. Osallistui myös nuorisoseuratyö-
hön. Jatkosodan jälkeen asuivat Nih-
dit Vesilahden Laukossa kunnes sai-
vat oman tilan Pinsiöstä, jossa ovat
asuneet siitä lähtien.

60 VUOTTA täytti 22. 4. 1969 me-
tallimies Yrjö Nuora Toijalassa.
Hän on myöskin syntyisin Sakkolan
Petäjärveltä, jossa teki isänsä kans-

sa sepäntöitä ja harjoitti maanvilje-
lystä. Musiikki on aina ollut Yrjö
Nuoralle läheistä. Hän oli laulamassa
Petäjäjärven kuorossa koko sotia edel-
täneen ajan kun kerran kynnelte ky-
keni. Hän soitti myös Petäjäjärven
soittokunnassa torvea, eikä harmoo-
nikaan ole hänelle outo soitin. Myös-
kin nykyisellä kotiseudullaan hän
osallistuu aktiivisesti kuorotyöhön
kuoron varajohtajana ja laulajana.
Nuorisoseura-, urheilu-, sekä suoje-
luskuntatyössä hän oli mukana huo-
mattavalla työmäärällä.

60 VUOTTA täytti 26. 4. 1969
Aadolf Eräranta Orivedellä.
Syntyisin ja nuoruutensa elänyt Sak-
kolan Vilakkalassa.

50 VUOTTA täytti 5. 3. 1969 mv.
Kauko Tuokko Punkalaitumen
Jalasjoella. Hän on syntyisin Sakko-
lan Riiskasta.

Vihittyjä

1. 3. 1969 vihittiin Vesilahden kir-
kossa Timo Aho Kylmäkoskelta ja
Marja-Leena Laitinen Vesilahdel-
ta. Morsiamen isä Kalervo Laitinen
Sakkolan Petäjärveltä.

16. 3. 1969 vihittiin Vesilahden kir-
kossa Jussi Lampinen ja Raija
Nuora. Morsiamen vanhemmat
Aino ja Arvo Nuora Sakkolan Petä-
järveltä.

Ahti Honkanen voitti toistamiseen
Oriveden Opiston toverikunnan lau-
suntakilpailussa Orivedellä. Ahti on
hyvin läheistä sukua Hilkka ja Toivo
Honkaselle.

VEDÄ YHTÄ KÖYTTÄ. OSTA SUOMALAISTA

Valvottu punnitus ja luokittelu takaavat teille teuraistanne parhaan ruhohinnan

Aarni Lainiala, Ikaalinen, puh. 6238	Eino Verkkoniemi, Orivesi, puh. 2185
Aaro Lainiala, Hämeenkyrö, puh. 15 190	Unto Ylä-Mononen, Orivesi, puh. 2130
Erkki Kujala, Mouhijärvi, puh. 8874	Arvi Smolander, Huutijärvi, puh. 71 477
Kauno Majamäki, Lavajärvi, puh. 82 170	Tauno Ryyänen, Sahalahti, puh. 73 168
Veikko Heinisuo, Rahola, puh. 40 477	Pertti Koskinen, Toijala, puh. 21 581
Alpo Seppälä, Vaskivesi, puh. 56 941	Raimo Saarnio, Lempäälä, puh. 76 876
Mauno Kinnunen, Virrat, puh. 5285	Harry Kujanpää, Tottijärvi, puh. 77 819
Viljo Nieminen, Ruovesi, puh. 2335	Heikki Nikkilä, Tottijärvi, puh. 14 052
Ilkka Lähteinen, Väärinmaja, puh. 6719	Aulis Jussila, Eräjärvi, puh. 6178

SOITTAJA JUHO

Koti kylässäni Röykkölässä asui puuseppä Juho Koiranen vaimonsa Loviisan kanssa, Maria ja Jooseppi Ollikaisen talon perä-kamarissa.

Juho teki talvisin puusepän töitä sisätyönä, kotona ja kylässä. Erikoisesti keväisin oli veneen teko tärkein ja moni Suvannon varrella asujista souteli ja kalasteli Juhon tekemässä veneessä. Kalastusta myös Juho ja Loviisa harastivat keski-kesällä ahkerasti.

Erikoista oli Juhossa, että hän oli hyvä kansan pelimanni, luke-mattomat oli ne sen aikaiset juhlat ja häät josa Juhon viulu lauloi ihanasti, juhlijain ja tanssijain iloksi. Myös vanhin poika Onni peri isältään soittajan lahjat. Silloin kun Juho asui Ollikaisella en käynyt häntä siellä kuulemassa, mutta kun Juho muutti perheineen asumaan naapuriin Hilda Suikkaselle tuli siihen hyvä tilaisuus, viulun soiton ystävälle, — usein menin kylään siltä varalta jos Juho milloin soittaisi.

Juho ei tainnut arvata mitä var-ten naapurin poika niin usein heilä kävi, — vai liekö arvannut.

Menin aina kylään kun Juho oli työstä tultua syönyt, sen jälkeen

hän kävi sänggyyn selälleen, — ruoka peräisille. Monen monta kertaa teki mieli sanoa, — soita Juho, — soita vaikka vähemmän, — mutta ei ollut pojalla rohkeutta, — häiritä väsynyttä. Kun käsi ei alkanut hapuilla viulua seinältä naulasta, niin nukkuja jäi un-ten maille ja kuulemaan tullut poistui hiljakseen, varttumaan milloin soittaja ei ole liiaksi väsynyt.

Uudestaan vain toisina päivinä, — ja usein sattui se iloinen yllä-tys että nukkujan oikea käsi alkoi tapailla seinältä viulua, — tutusta paikasta, — ja tapasihan se tutun ja rakkaan kapineen. Sitten se al-koi, viulu mahan päällä silmät kiinni, siinä tuli polkat, valssit, ja monen monet muut kappaleet, — kun uni voitti jäi viulu vierelle, — harras kuulija läksi pois, — vart-tumaan toista ja taas toista esiin-tymistä.

Juhon muistan kerran häissä soittaneen, lava oli entisellä pai-kalla, — siellä hän soitti, — silloin soitti myös Onni. Silloin olikin eri konsertti, kun Onni ja Kiviniemes-tä Nuorten Jalmari ja Sipiläisen Albertti vetivät yhteen, — kyllä siinä viulu lauloi.

Tulee mieleen, voi niitä aikoja, — voi niitä iloja, — vieläkin nä-kee mielikuvassa tanssijat valssin pyörteissä, monen monet tutut, — ystävät kotikylästä ja naapuriky-listä. Juho soitti myös yleis-radiossa johon Onni Pursiainen järjesti tilaisuuden, vieläkin jos-kus kuulee Koirasen Juhon polkan vanhojen esitysten yhteydessä ra-diossa. Kuulisi vain useammin, se tuo mennyttä mieleen ja kotiky-län muistot aina vain lähemmäksi.

Kun Juho siirtyi pois täältä ajas-ta ennen talvisotaa, — ei hän ko-kenut Karjalan menetystä, — sen tuomaa ikävää, — ennen ilonsa laulanut viulu, — olisi silloin ikä-vänsä itkenyt, — Karjalan heimon kuultavaksi.

Kun vuosien ja vuosikymmenien kuluttua, on aikaa, sen verran että muistaa, — pois menneitä.

Ajattelen tässä soittaja Juhoa, — ei nuotteja, työn kangistamin sormin, korvakuulolta ja itse tehnyt kappaleet muistin varassa soi-tettuna, se on paljon, — mitä se olisi ollut koulutuksen saaneena.

Kiitollisin mielin omistan nämä rivit poismenneelle, ”suurelle soit-

Tauno Juhani Kurikka:

Sakkolan lahjoitusmaat v.1713-1880

Varsinaisten verojen lisäksi lahjoitusmaatalonpojalla oli myös välil-lisiä rasituksia kannettavanaan. Työ-voimatarpeen ollessa tavallista suu-rempi täytyi päivätöiden ohella teh-dä hovitiloilla mitättömästä palkasta muutakin työtä. Jalkapäivältä mak-settiin kolme ja hevospäivältä kuusi kopekkaa. Isännillä katsottiin olevan myös oikeus muuttaa vero vaikka kokonaisuudessaan työpäiviksi lu-kien niiden raha-arvon tavallista työpäivää alhaisemmaksi. Lisäksi vuosien 1741—43 sodan aikana vaa-dittiin joukko-osastojen majoituk-seen rehua ja kuljetuksia. Omistus-oikeuksien ja verotuksen saattami-seksi järjestykseen käskettiin vuon-na 1765 toimeenpanna revisioni ruot-salaiseen tapaan. Tämä toimenpide ei tuottanut mitään tulosta.¹⁷

Vuosina 1798—1802 maanomistajat korottivat alustalaistensa veroja mie-linmäärin. Talonpojat valittivat useaan otteeseen, ja asia jäi oikeus-istuinien ratkaistavaksi. Helpotusta ei saatu lakien epäselvyyden ja do-nataarien suuren vaikutusvallan ta-tajalle” uskon että näihin yhtyvät ne jotka vielä Juhon muistavat.

Toivon mukaan uskon että ”Ju-ho” on liitetty siihen suureen soit-tokuntaan jota kerran jokainen toivomme pääsevämme kuulemaan.

NAAPURIN TAUNO

kia. Käkisalmen piirin väestö valitti vuonna 1802, että yksistään lahjoi-tusmaan isännälle oli alimman arvion mukaan annettava veroja sekä teh-tävä päivätöitä 370 ruplan verran aateria kohti. Talonpoikien köyhty-minen alkoi, ja samalla puhkesivat myös levottomuudet.¹⁸

Keisari Aleksanteri I määräsi jou-lukuun 23. päivänä 1811 ”ulosteot” suoritettavaksi Ruotsinvalian alkuis-ten perusteiden ja vuoden 1728 revi-sionin mukaan. Edelleen vuonna 1812 säädettiin asetuksella olojen jäämi-sestä vuoden 1728 revisionin mää-räysten mukaisiksi. Viipurin läänin-kamslia antoi joulukuun 11. päivänä 820 kuulutuksen, joka selitti kuinka hovilaisten rästiluetelot ja ”uloskam-tokirjat” oli tehtävä. Jokaiselle ta-lonpojalle annettaisiin ”pykäläpuu”, johon piirrettäisiin merkki aina suo-ritetusta päivätyöstä.¹⁹

Nikolai I:n marraskuussa vuonna 1826 vahvistamassa asetuksessa lahjoitusmaat selitettiin rälssiluontoi-siksi. Poismuuttoa haluavien talon-poikien määräajaksi asetettiin 10 vuotta. Täten kevästä 1837 alkaen alustalaiset olivat täysin isäntänsä armoilla.²⁰

¹⁷ Danielson-Kalmari, Suomen val-tio- ja yhteiskuntaelämä, Aleksan-teri I:n aika I, s. 422; Danielson-Kalmari, Suomen valtio- ja yhteis-kuntaelämä, Aleksanteri I:n aika II, s. 238.

²⁰ Jevellius, s. 105. (Jatkuu)

Kiviniemeläisille!

Kuulkuaha työ Kiviniemeläiset!

Myö päätettiin nuorisoseurapäi-vän ko oltii kuos Vesilahel Valko-sel, jot Kutsutua Teijät kokkuo 6. 7. 1969 Lempiälän Manttial-talluo kello 12.00, muistelemua entisii kotkylä tapahuksii ja kuu-lemua näist nykyisist kuulumisist. Tulkua oikei suurel sakil!

Tervetullieks toivottua Teijät jokahise

Kiviniemen Nuorisoseura.

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuskassa

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoit-taessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessan-ne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kai-kissa raha-asioissanne.

VESILAHDEN OSUUSKASSA

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON- SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti, ilmestyy 1969 6 kertaa vuodessa.

Tilaushinta 6 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm vakinaisista ilmoituksista alennus.

Toimituksen ja konttorin osoite Narva Vakkala. Puhelin 931 / 77 843.

Postisiirtotili 47 - 30 763.

Pankki Vesilahden Osuuskassa Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Purontaa.

Toimituskunta Yrjö Raaska, Viktor Ryyppö, Helmi Uosukainen, Matti Riikonen ja Uno Pulakka.

Tampereen Seudun OSUUSKASSA

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

Nyt sähkölämmitysasennukset sopivasti

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 78 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvoa - palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

☎ TAMPERE 74 330

☐ SUORITTAI KAIKKIA RAKENNUSALAN PELTITOITA ☐